זוהר, פרשת שמיני

ספר הזוהר

ספר הזהר, ויקיטקסט, ברישיון CC BY-SA.
geulaquiz.com

דף לה עמוד ב

ויהי ביום השמיני וגו׳ (ויקרא ט א)

רבי יצחק פתח: **בְּרֹן יַחַד כּוֹכְבֵי בֹקֶר וַיָּרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים** (איוב לח ז) .

זכאין אינון ישראל! דקודשא בריך הוא יהיב לון אורייתא קדישא, חדוותא דכלא, חדוותא דקודשא בריך הוא ואטיילותא דיליה דכתיב **ואהיה שעשועים יום יום** (משלי ח ל) . ואורייתא כלא חד שמא קדישא איהי דקודשא בריך הוא. ובאורייתא אתברי עלמא דכתיב **ואהיה אצלו אָמוֹן** - אל תקרי **אָמוֹן** אלא **אומן**.

ובאורייתא אתברי בר נש - הדא הוא דכתיב **ויאמר אלהים נעשה אדם** (בראשית א כו) .

אמר קודשא בריך הוא לאורייתא: *״בעינא למברי אדם!״*

אמרה קמיה: *״האי בר נש זמין למחטי ולארגזא קמך! אי לא תאריך רוגזך עליה - היך יקום בעלמא?״*

אמר לה: *״אנא ואת נוקים ליה בעלמא! דהא לאו למגנא אתקרינא ארך אפים!״*.

רבי חייא אמר: תורה שבכתב ותורה שבעל פה אוקמוה ליה לבר נש בעלמא! הדא הוא דכתיב **נעשה אדם בצלמנו כדמותנו** (בראשית א כו) .

רבי יוסי אמר מהכא: **אֶת אשר כבר עָשׂוּהוּ** (קהלת ב יב) - **עשוהו** ודאי! ודא הוא צלם ודמות; צלם - בדכורא, דמות - בנוקבא. ועל דא שירותא דאורייתא **ב׳**, ואוקמוה.

רבי יצחק אמר, מפני מה **ב׳** פתיחא וסתימא?

(הדף רק מכיל זהר ללא רעיא מהימנא)

דף לו עמוד א

אלא בשעתא דבר נש אתי לאתחברא באורייתא - הרי היא פתיחא לקבלא ליה ולאשתתפא בהדיה. ובשעתא דבר נש סתים עינוי מינה ויהך לארחא אחרא - הרי היא סתימא מסטרא אחרא. כמה דאת אמר **אם יום תעזבני - יומים אעזבך**. ולא ישכח פתחא עד דיתוב לאתחברא בה באורייתא אנפין באנפין, ולא יתנשי מינה. ועל דא אורייתא פתחא קמי בני נשא ואכרזא וקרי להון **אֲלֵיכֶם אִישִׁים אֶקְרָא וגו׳** (משלי ח ד) , וכתיב **בְּרֹאשׁ הֲמִיּוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בָּעִיר אֲמָרֶיהָ תֹאמֵר** (משלי א כא) .

רבי יהודה אמר: **ב׳** - תרין גגין וחד דאחיד לון. מאי קא מיירי? אלא חד לשמייא, וחד לארעא, וקודשא בריך הוא אחיד וקביל לון.

רבי אלעזר אמר תלת נהורין אינון עלאין קדישין דאחידן כחדא. ואינון כללא דאורייתא. ואלין פתחין פתחא לכלא! פתחין פתחא למהימנותא! ואלין ביתא דכלא! ועל דא **בית** אקרו - דאלין אינון ׳ביתא׳. ובגין כך שירותא דאורייתא **ב׳**, דהא היא אורייתא הוי, ואסותא דעלמא.

ובגין כך מאן דאשתדל באורייתא - כאלו אשתדל ביה בשמא קדישא. והא אתמר דאורייתא כלא חד שמא קדישא עלאה איהי! ובגין דאיהי שמא קדישא - פתחת בבי״ת דאיהי כללא דשמא קדישא, בתלת קשרי מהימנותא.

תא חזי, כל אינון דמשתדלי באורייתא - מתדבקין ביה בקודשא בריך הוא ומתעטרי בעטרי דאורייתא ואתרחימו לעילא ותתא. וקודשא בריך הוא אושיט לון ימיניה. כל שכן אינון דמשתדלי באורייתא נמי בליליא! והא אוקמוה דאינון משתתפי בשכינתא ואתחברו כחדא. וכד אתי צפרא - קודשא בריך הוא מעטר להו בחד חוטא דחסד לאשתמודעא בין עלאין ותתאין.

וכל אינון כוכבי צפרא - בשעתא דכנסת ישראל וכל אינון דלעאן באורייתא אתאן לאתחזאה קמי מלכא - כלהו מזמרי כחדא! הדא הוא דכתיב **ברן יחד ככבי בקר ויריעו כל בני אלהים**. מאי **ויריעו**? כמה דאת אמר **רִעָה הָתְרֹעֲעָה הָאָרֶץ** (ישעיה כד יט) - דאינון דינין מתתברין ואתברו כלהו מקמי **בקר** כד אתער **בקר** בעלמא - כמה דאת אמר **וישכם אברהם בבקר** (בראשית כב ג) . ועל דא **ויריעו כל בני אלהים**.

רבי אלעזר הוה אזיל בארחא. אשכחיה **לרבי פנחס בן יאיר** דהוה אתי.

געא חמריה.

אמר רבי פנחס: *"בקלא דחדוותא דחמרא חמינא דאנפין חדתין ישתכחון הכא!"*

כיון דנפק מבתר ענפוי דטורא - חמא ליה לרבי אלעזר דהוה אתי.

אמר: *"ודאי קלא דחדוותא אשתלים!"*

נחת רבי אלעזר לגביה ונשיק ליה.

אמר ליה: *"אי טופסא דארחא חד לגבן - נזיל ונתחבר כחדא! ואי לאו - טול ארחך וזיל".*

אמר ליה: *"ודאי לקבלך אזילנא! כיון דאשכחנא לך - איזיל אבתרך ונתחבר כחדא!"*

פתח רבי פנחס ואמר: **יְבָרֶכְךָ יהוה מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְּטוּב יְרוּשָׁלָם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ** (תהלים קכח ה) .

יברכך יהו"ה מציון - מאי טעמא **מציון**? בגין דתמן שראן ברכאן לאשתכחא. הדא הוא דכתיב **כי שם צוה יהו"ה את הברכה חיים עד העולם** (תהלים קלג ג) . ובגין כך **יברכך יהו"ה מציון** - דהא מתמן נפקי ברכאן לכלא.

וראה בטוב ירושלם - דבגיני ציון ירושלם אתברכא. דכיון דציון אתמלי ברכאן - כדין ירושלם אתברכא ואשתכחו בה רחמים! וכד ירושלם אתברכא - כל עמא אתברכא!

כל ימי חייך - דלא יתחזי קשת ביומך כמה לאביך! ועל דא **וראה בטוב ירושלם כל ימי חייך**.

וראה בנים לבניך (תהלים קכח ו) - דחלי חטאה חסידין קדישין. כדין - **שלום על ישראל**. מאי **שלום על ישראל**? אלא כמאן דאמר *"שלמא על דישיה דמלכא!"* - דלא יחסר כלא. כך - **שלום על ישראל** - בזמנא דצדיקייא ישתכחון בעלמא.

פתח רבי אלעזר ואמר: **עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם** (משלי יז ו) . **בנים** - הא אוקימנא. **בני בנים** - אלין שאר כתרי מלכא, כמה דאת אמר **וכל בניך למודי יהו"ה** (ישעיה נד יג) , וכתיב **בני ציון היקרים** (איכה ד ב) .

ותפארת בנים אבותם - לא מתעטרן בנין אלא באבהן. מכאן אוליפנא דבנין לא מתעטרי ולא משתקיין משקיו דנחלא אלא בזמנא דאבהן מתעטראן ומתברכאן. הדא הוא דכתיב **ותפארת בנים אבותם**.

רעיא מהימנא

(הדף רק מכיל זהר ללא רעיא מהימנא)

דף לו עמוד ב

עד דהוו אזלי - מטא עידן צלותא.

נחתו וצלו.

עד דהוו מצלי - קפטר חד חויא ברגלוי דחמרא דרבי פנחס. קפטא וגעא תרי זמני.

בתר דסיימו צלותא אמר רבי פנחס: *"ודאי צערא הוא לבעירא דילי! דהא יומא דא אקדימנא והוינא מרחיש באורייתא, ואעבר לי באתר דלכלוכא שריא. והשתא מצערי לה!"*

קמו וחמו חד חויא קטיר ארגליה.

אמר רבי פנחס: *"חויא חויא! זיל ואסחר קוטרך בקטפורא דחמרא!"*

אדהכי אתנשר חויא ונפל קפסירי קפסירי.

אמר רבי אלעזר: *"ומה כל כך מדקדק קודשא בריך הוא בצדיקייא!"*

אמר ליה: *"ודאי קודשא בריך הוא מדקדק בהו בצדיקייא ונטיר לון, ובעא לאוספא לון קדושה על קדושתייהו! והשתא האי חמרא על דלא נטר קדושתא דילי - אצטער. ודא חויא שליחא הויא".*

וכמה שלוחין אית ליה לקודשא בריך הוא! ובכלהו עביד שליחותיה. ואפילו בחיות ברא! הדא הוא דכתיב **וְהִשְׁלַחְתִּי בכם את חית השדה ושכלה אתכם** (ויקרא כו כב) . ואפילו ביד גוי! הדא הוא דכתיב **ישא יהו"ה עליך גוי מרחוק מקצה הארץ** (דברים כח מט) .

אמר רבי אלעזר: *"בידא דישראל עביד שליחותא?"*

אמר ליה: *"אין. כגון רשע בידא דצדיק. אבל רשע בידא דישראל רשע אחרא - לא עביד ביה שליחותא אלא בזמנא דאיהו לא מכוון ביה. הדא הוא דכתיב* ***ואשר לא צדה והאלהים אִנָּה לידו*** *(שמות כא יג) .* ***ואשר לא צדה*** *דייקא - דלא אתכוון לקטלא ליה. דא -* ***והאלהים אנה לידו****. בגין לאענשא לתרווייהו".*

אמר רבי אלעזר: *"היכי עביד קודשא בריך הוא שליחותא בידא דהני ובידא דגוי?"*

אמר ליה: *"ואביך לא קאמר לך?!"*

אמר ליה: *"עד לא שאילנא".*

פתח ואמר: **וְהוּא יַשְׁקֹט וּמִי יַרְשִׁיעֵנִי וַיַּסְתֵּר פָּנִים וּמִי יְשׁוּרֶנּוּ וְעַל גּוֹי וְעַל אָדָם יָחַד** (איוב לד כט) .

והוא ישקיט - בזמנא דקודשא בריך הוא יהיב שקיטו ושלוה לבר נש - מאן הוא רשאי לאבאשא ליה ולמעבד ליה קטיגורייא !

ויסתר פנים ומי ישורנו - ובזמנא דאיהו אסתר עיניה מלאשגחא עליה - מאן הוא דישגח עליה לנטרא ליה ולמעבד ליה נטירו !

וארחוי דקודשא בריך הוא בדא - **על גוי ועל אדם יחד** - בין לעלמא כלא, בין לעמא חד, בין לחד בלחודוי !

תא חזי ! בזמנא דבני נשא מתכשרן עובדין לתתא ואתער לגבייהו לעילא ימינא דקודשא בריך הוא - כדין מתערין כמה רחימין, כמה נטורי עלמא, כמה נטורי דבר נש מימינא ומשמאלא. וכדין אתכפיא שמאלא ולא יכלא לשלטאה.

ובזמנא דבני אנשא לא מתכשרן עובדין לתתא - שמאלא אתער, וכל אינון דאתו מסטרא דשמאלא כלהו אתערו, וכלהו אתעבידו שלוחין לאבאשא לגבייהו דבני נשא. דהא אינון דעברו על פתגמי אורייתא - כלהו רשימין באנפייהו ואשתמודען לגבי אינון דמתערי מסטרא דשמאלא.

ובגין כך - חיוותא וגוי וכל אינון דאתו מסטרא דשמאלא - כלהו אינון שלוחין לגבי אינון רשימין דמתערי להו.

וישראל - אף על גב דלא מכשרן עובדין - כלהו מן סטרא דימינא קא אתיין ! ובגין דאתכפייא ימינא בעובדייהו - שלטא עלייהו שמאלא וכל אינון דאתו מסטרא דשמאלא. ועל דא שליחותא בידא דחיוותא וגוי וכל דדמי לון דאינון מסטרא דשמאלא. ולא בידא דישראל. דאף על גב דחייבא איהו - מסטרא דימינא קא אתו ! וישראל חייבא דנפל בידא דישראל חייבא אחרא בזמנא דלא אתכוון ביה - בגין דיתענשו תרווייהו ויקבלון עונשא לדכאה לון.

אמר רבי אלעזר: *"מנלן?"*

אמר ליה: *"אינון בימינא ולא אתדבקו בשמאלא ! ולא אתערבו בהדה לעלמין ! ועל דא לזמנא אחרא אתעברו".*

אמר רבי אלעזר: *"מנא לן?"*

אמר ליה: תא חזי מן פלגש בגבעה ! דאף על גב דחייבי נינהו - לא בעי קודשא בריך הוא דיתערון גבייהו חייבי ישראל אחרנין. ועל דא מיתו כל אינון זמנין דמיתו. עד דכלהו חייבין דאתערו לגבייהו מיתו ואתאבידו, ואשתארו אינון זכאין יתיר, דיעבדון מלה בארח קשוט.

רעיא מהימנא

(הדף רק מכיל זהר ללא רעיא מהימנא)

דף לז עמוד א

ואף על גב דזכאין אינון - לא אתייהיב מלה אלא לאינון דאתייהיב כד שקילן עלמין כחדא - עלמא תתאה כגוונא דעלמא עלאה. וההוא זמנא - לא אשתכחו עלמין שקילן כחדא ! ועל דא חייבין דישראל לגבייהו דחייבין אחרנין לאו אינון שלוחי מלכא - דהא לא אתיין מסטרא דשמאלא.

מתל לבני נשא דחבו למלכא. אתער סנטירא לגבייהו לתפשא לון ולאענשא לון לאינון דחבו למלכא. קם חכים חד מנייהו ואתערב בהדי בני סנטירא. זקף סנטירא עינוי וחמא ליה. אמר ליה: *"מאן יהבך לגבן?! ולאו אנת מאינון דחבו למלכא ! הא אנת אתענש בקדמיתא!".* שקילו ליה וקטלוהו.

כך ישראל מסטרא דימינא קא אתיין, ולא אתדבקו בשמאלא ולא אתערבו בהדה לעלמין ! וכד אינון גרמין בחובייהו דאתכפייא ימינא ואתער שמאלא וכל אינון דאתו מסטריה - אי חד מישראל קם לאתערבא בהדייהו - אשתמודען ביה ואמרי ליה: *"לאו אנת מאינון דקא אתיין מסטרא דימינא דאתכפייא מחובייהו ! ולאו אנת מאינון דחבו למלכא ! מאן יהבך לגבן?!".* אשתכח דאיהו אתענש בקדמיתא.

ושלמה מלכא צווח לקבלייהו ואמר: **עת אשר שלט האדם באדם לרע לו** (קהלת ח ט) - **לרע לו** ודאי, בגין דלאו שליחא דמלכא איהו ולא אתי מההוא סטרא.

אמר רבי אלעזר: ודאי הכי הוא! דהא תנינן דאית ימינא ואית שמאלא. רחמי ודינא. ישראל ועמין - ישראל לימינא, ועמין לשמאלא. ישראל אף על גב דחייבי נינהו ואתכפיין - אינון בימינא ולא אתדבקן בשמאלא, ולא אתערבון בהדה לעלמין. ובגין כך כתיב **הושיעה ימינך וענני** (תהלים ס ז) - דכד אסתלק ימינא ישראל דאתדבקון בהדיה יסתלקון ויתעטרון בה. כדין אתכפייא שמאלא וכל אינון דאתו מסטריה. הדא הוא דכתיב **ימינך יהו"ה תרעץ אויב** (שמות טו ו):

פתח רבי אלעזר ואמר: **ויהי ביום השמיני קרא וגו'**.

ויהי ביום השמיני - מאי **יום השמיני**? אלא כתיב **ומפתח אהל מועד וגו' כי שבעת ימים ימלא את ידכם** (ויקרא ח לג) . **כי שבעת** - "בשבעת ימים" מבעי ליה? או "שבעת ימים ימלא את ידכם"? מאי **כי שבעת ימים ימלא**?

אלא זכאין אינון כהני דמתעטרי בעטרוי דמלכא קדישא ומשיחין במשח רבות קדישא, בגין דאתער משחא אחרא עלאה דמשקי לכל שבעה, ואתמשחן מההוא רבות קדישא, ואתדלקו מניה כל אינון שבעה בוצינין. והאי משח רבות הוא כללא דכל שבעה, וכלהו ביה אתכלילו. ותנינן - שיתא אינון וכלהו אתכלילן בהאי. ודא הוא כללא דכלהו. ובגין כך **שבעת ימים ימלא** - דהא בהאי תליין.

ועל דא אקרי כנסת ישראל **בת שבע**. מאי איהי **בת שבע**? דאיהי כלילא משיתא אחרנין. כיון דהאי שבעה אשלים להו לכהני ואעטר לון ומשח לון בכלא - כד מטו לכנסת ישראל דאיהי תמינאה - אתפקד אהרן לקרבא עגל בגין דאיהו בריה דפרה, לכפרא על ההוא חובא דעגל אחרא דעבד אהרן וחב לגבי פרה דאיהי תמינאה, שלימו דאמוני ישראל. ואשתכח כהנא שלים בכלא - בתמניא מיני לבושין דיקר. שלים בכל כתרין. שלים לעילא שלים לתתא.

ובכלא בעי לאחזאה עובדא. ועל דא אתעביד ביה באהרן עובדא לתתא בגין דיתער הכי לעילא וישתכח כלא בגוונא חד. וכדין אתברכאן עלמין כלהו, ומשתכחין ברכאן על ידא דכהנא, והכא אשתלים כהנא בכלא כדקא חזי.

'עגל' למה דכתיב **עגל בן בקר לחטאת**? בגין ההוא חטאת דעבד בקדמיתא.

ואיל לעולה - מאי טעמא 'איל'? בגין איל דיצחק דהוא עולה תמימה. והאי אתחזי לקרבא לאשלמא כלא. והאי אתר מסטרא דיצחק אשתאב. והאי איל בגין איל דיצחק מתקרבא עולה, דהא עולה לעילא סלקא, ובגין לאעטרא לה בשלימותא.

עגל ואיל. עגל - בגינה כדקאמרן. איל - לאשלמא לה בשלימו דיצחק כדקא חזי.

רעיא מהימנא

(הדף רק מכיל זהר ללא רעיא מהימנא)

דף לז עמוד ב

וישראל דחבו עמיה דכהנא בהאי - מקריבין כגוונא דא דכתיב **וְשׁוֹר וָאַיִל לִשְׁלָמִים לִזְבֹּחַ לִפְנֵי יְהוָה** (ויקרא ט ד) . 'שור' - על מה דחבו, **ואיל** - לאשלמא להאי אתר בשלימו דיצחק.

מאי שנא בכהנא דכתיב ביה עגל לחטאת, ולא כתיב בישראל שור לחטאת?

אלא ישראל - הא קבילו עונשא בקדמיתא! ובגין דקבילו עונשא בכמה אתר - על דא קודשא בריך הוא לא בעא לאדכרא לון חובייהו כדקדמיתא, ועל דא לא כתיב הכא "לחטאת" אלא **לשלמים** בגין לאחזאה שלמא - דהא קודשא בריך הוא בשלמא בהו בישראל על דא. אבל אהרן דהא לא קביל עונשא מצלותא דמשה דכתיב (דברים ט כ) **ובאהרן התאנף יהו"ה וגו'** וכתיב **ואתפלל גם בעד אהרן בעת ההיא**, ועד כען חובא הוי תלי - כתיב **ועגל בן בקר לחטאת. לחטאת ודאי** - בגין דיכפר חוביה ויתדכי וישתלים בכלא.

ובההוא יומא אשתלימו עלאין ותתאין, ואשתכח שלמא בכלא, בחדוותא דלעילא ותתא! ואלמלא דאשתכח ערבוביא דבני אהרן בההוא יומא - מן יומא דאסתלקו ישראל מן ימא לא אשתכח חדוותא דעלאי ותתאי כההוא יומא!

בהאי יומא אתעבר ההוא חובא מן עלמא, ואשתכחו כהני וישראל מתדכאן מניה! ההוא יומא אתעברו כל אינון מקטרגין דלעילא, והוו אזלין ושאטן

בסחרנייהו דישראל, ולא אשתכחו בההוא עידנא ; עד דגרים שעתא וקמו נדב ואביהוא וערבבו חדוותא דכלא, ואשתכח רוגזא בעלמא. הדא הוא דכתיב **וַיֵּרָא כְּבוֹד יְהוָה אֶל כָּל הָעָם** (ויקרא ט כג) . מיד - **ויקחו שני בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו וגו׳** (ויקרא י א) .

תנן בההוא יומא חדוותא דכנסת ישראל הוות לאתקטרא בקיטורא דמהימנותא בכלהו קשרין קדישין ; דהא קטרת קשיר כלא כחדא ובגין כך אקרי **קטרת**. ואינון אתו וקשירו כל אינון אחרנין כחדא, ושרו לה לבר דלא קשרו לה בהדייהו, וקשירו מלה אחרא. ובגין כך אזהר לון לכהני לבתר דכתיב **בזאת יבא אהרן אל הקדש** (ויקרא טז ג) .

ובכמה גוונין ערבבו חדוותא דכנסת ישראל. חד דלא אתנסיבו ולא אתחזיין לקרבא ולאתברכא עלמין על ידייהו. וחד דלא הוה שעתא כדקא יאות, וחד דדחקו שעתא, וחד דהא מקדמת דנא נפק נמוסא דילהון.

ויקריבו לפני יהו״ה אש זרה וגו׳ - ודאי מלה אחרא אתקשרו בקשורא דא, ושרו לכנסת ישראל לבר.

אמר ליה רבי פנחס: *״לא תימא דאינון **שארו לה לבר** ; אלא כנסת ישראל לא אתקשרא על ידייהו ; דהא בכל אתר דלא אשתכח דכר ונוקבא - כנסת ישראל לא שריא בינייהו כלל. בגין כך אזהר לכהני דכתיב **בזאת יבא אהרן אל הקדש** - דישתכח דכר ונוקבא. ועל דא לא ייעול כהנא לקודשא עד דיתנסיב, בגין דישתתף בקשורא דכנסת ישראל. דמאן דלא אנסיב - שארי לה לכנסת ישראל לבר והיא לא אשתתפא בהדיה. ועל דא אשתכח ערבוביא בההוא יומא לגבייהו״*:

ויהי ביום השמיני

רבי יוסי פתח ואמר: **כשושנה בין החוחים כן רעיתי בין הבנות** (שיר ב ב) .

כשושנה בין החוחים - דא כנסת ישראל, והא אוקמוה. דקודשא בריך הוא משבח לה לכנסת ישראל, וחביבותא דקודשא בריך הוא לקבלהא לאתדבקא בה. ועל דא מאן דאנסיב - בעי לשבחא ליה לקודשא בריך הוא ולשבחא לה לכנסת ישראל. דהא תנינן בכלא בעי לאחזאה עובדא ; כמה דאיהו בר נש מתדבק בבת זוגיה וחביבותא דיליה לקבלה - כך כד אתי למפלח קמי מלכא קדישא הוא אתער זווגא אחרא. דהא קודשא בריך הוא חביבותא דיליה לאתדבקא בכנסת ישראל. ומאן דאתער מלה - קודשא בריך הוא מברך ליה וכנסת ישראל מברכא ליה. והא אתמר.

ועל דא שבחא דקודשא בריך הוא דמשבח לה לכנסת ישראל **כשושנה** דאיהי **בין החוחים** דאיהי מעליא וסלקא על כלא. כך כנסת ישראל בין שאר אוכלוסין בגין דהיא סלקא ומתעטרא על כלא. ודא **שושנה בין החוחים** ואתרוג בין החוחים - לאחזאה שבחא דכנסת ישראל על כלא.

רעיא מהימנא

(הדף רק מכיל זהר ללא רעיא מהימנא)

דף לח עמוד א

תא חזי, כנסת ישראל אתברכא על ידא דכהנא, וישראל מתברכאן על ידא דכהנא. וכהנא מתברכא על ידא דכהנא עלאה. הדא הוא דכתיב **ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם** (במדבר ו כז) .

כתיב **זכר רחמיך יהו״ה וחסדיך כי מעולם המה** (תהלים כה ו) . **זכר רחמיך** - דא יעקב, **וחסדיך** - דא אברהם, **כי מעולם המה** - ומעולם נטל לון קודשא בריך הוא וסליק לון לעילא ועבד מנייהו רתיכא קדישא לאגנא על עלמא. ובגין דהוו **מעולם** - הוא דכיר להון לאגנא ולרחמא על עלמא. כגוונא דא נטיל קודשא בריך הוא לצדיקייא מן עלמא וסליק לון לעילא לאגנא על עלמא.

ואי תימא - יצחק אמאי לא אדכר הכא? אלא אשתאר לאתפרעא מאינון דעאקין לבנוי. הדא הוא דכתיב **עוֹרָה אֶת גְּבוּרָתֶךָ** (תהלים פ ג) , וכתיב **יהו״ה כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה וגו׳** (ישעיה מב יג) . ודא הוא יצחק דאסתלק מהכא.

רבי חייא אמר: **זכר רחמיך יהו״ה וחסדיך** - אלין אינון יעקב ואברהם דבעינן להון לאגנא עלן. אבל יצחק למעבד קרבין קיימא - ובגיני כך לא בעינן ליה לגבייהו.

דבר אחר: **כי מעולם המה**. דכד ברא קודשא בריך הוא עלמא - נטל יצחק וברא ביה עלמא. חמא דלא יכיל למיקם בלחודוי - נטל אברהם וקיים ביה עלמא. הדא הוא דכתיב **אלה תולדות השמים והארץ בהבראם** (בראשית ב ד) - אל תקרי **בהבראם** אלא **באברהם**. חמא דבעיין קיומא יתיר - נטל ליעקב

ושתף ליה ביצחק וקיים עלמא. הדא הוא דכתיב **ביום עשות יהו״ה אלהים ארץ ושמים**. ועל דא באברהם ויעקב אתקיים עלמא, ובגין כך **כי מעולם המה**:

רבי יהודה פתח: ויהי ביום השמיני - לבתר דאשתלים אהרן באינון שבעה יומין ואתעטר בהו - יומא תמינאה בעייא לאשתלמא מן שבעה, דאשלמותא על ידא דכהנא. ועל דא פולחנא בתמינאה לאתעטרא מן שבעה. ולאתתקנא כהנא על ההוא חובא דחב בקדמיתא - הדא הוא דכתיב **ויאמר אל אהרן קח לך עגל**. הא אוקמוה - עגל ודאי ! לכפרא על ההוא עגל דכתיב **ויעשהו עגל מסכה** (שמות לב ד) .

בן בקר. מאי טעמא **בן בקר** ולא בן פרה ? אלא איהו בעי לאתתקנא לגבי פרה, ולא אתחזי לקרבא מינה לגבה. מאן דשדר דורון למלכא - חמיתון דנסיב מבי מלכא ויהיב למלכא ? ! אלא דורונא לשדרא למלכא מבי אחרא אצטריך ! ולא מבי מלכא.

רבי יוסי אמר: *״מדידיה לדידיה לא אתחזי ! ״*

אמר רבי יהודה: בגין כך **בן בקר** ודאי ולא בן פרה - **לחטאת** - לדכאה על ההוא חובה דחב ביה.

ואיל לעולה תמימים - תמימים ? ״תמים״ מבעי ליה ? ! אי תימא דעל איל ועגל קאמר -- לאו הכי ! דהא תרוייהו לא סלקין לעולה ! דהא כתיב **לעולה תמימים**, ועגל לחטאת סלקא ! מהו **תמימים** וכתיב איל ? !

אלא - אילו דיצחק לקרבא לגבי פרה דאדכר תרי זימני בקרא. חד דכתיב **וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל וגו׳** (בראשית כב יג) - הא חד. וחד - **וילך אברהם ויקח את האיל**. הא תרי ! **ויעלהו לעולה**. ועל דא **איל לעולה תמימים** - תרי איל, דאיהו תרי. ועל דא **גבורות** תנינן, ומנייהו מתפרשין לכמה אחרנין:

ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת (ויקרא ט ג) - ״עגל לחטאת״ מבעי ליה כגוונא דכהנא ! ?

אלא ישראל - הא קבילו עונשא. ועל דא לא כתיב בהו עגל לחטאת אלא עגל לעולה. מאי טעמא ? דכל אינון דחבו ביה קבילו עונשא - בין במלולא, בין בעובדא, בין בפולחנא. ואפילו אינון דלא עבדו מידי אלא דסליקו ליה ברעותא דלבייהו למפלח ליה - אתענשו, כמה דכתיב **וַיַּשְׁקְ את בני ישראל** (שמות לב כ) . אבל כל אינון דסליקו ליה ברעותא דלא למפלח ליה אלא דסליקו ׳גוונא דרעותא׳ מניה - הכא אתדכן. ומקרבין ליה לעולה ולא לחטאת.

רעיא מהימנא

(הדף רק מכיל זהר ללא רעיא מהימנא)

דף לח עמוד ב

אבל **קחו שעיר עזים לחטאת** אמאי ? אלא בגין דהוו מקרבין בקדמיתא לשעירים דשלטין על טורי רמאי. ודא הוא **לחטאת**. ובעיין לאתדכאה מההוא חובא. ולא עוד אלא לחדתותי דסיהרא אצטריך:

ושור ואיל לשלמים (ויקרא ט ד) . שור ולא פר. בגין דשור שלים איהו לאחזאה שלמא. הדא הוא דכתיב **לשלמים**.

רבי יוסי אמר: **שור ואיל** מסטרא דשמאלא קא אתיין. שור מסטרא דשמאלא דכתיב **ופני שור מהשמאל** (יחזקאל א י) . איל - בגין אילו דיצחק. וסלקין **לשלמים** - לאשלמא לון לכנסת ישראל. ועל דא **שור ואיל לשלמים**.

אמר רבי יהודה: כלא בגין דכנסת ישראל מתעטרא ומתברכא על ידא דכהנא באשלמותא ! והאי יומא חדוותא דכלא הוה - חדוותא דכנסת ישראל בקודשא בריך הוא, חדוותא דעלאין ותתאין ! וכמה דאשתלים כהנא לתתא - כביכול אשתלים כהנא לעילא ! בר נדב ואביהוא דאתערו ערבוביא בין מטרוניתא ומלכא, ובגין כך **ותצא אש מלפני יהו״ה ותאכל אותם וגו׳. (חסר)**

ויאמר משה אל אלעזר ואל איתמר ראשיכם אל תפרעו וגו׳ כי שמן משחת יהו״ה עליכם ז.

רבי אבא אמר, הא תנינן בעובדין דלתתא אתערון עובדין לעילא ! ועובדא דלתתא בעי לאתחזאה כגוונא דעובדא דלעילא !

תא חזי, כל חדוותא דלעילא תליא בההוא שמנא קדישא, דמתמן נפיק חדוה וברכאן לכלהו בוצינין, וכהנא עלאה אתעטר בנגידו דמשחא. ובגין כך כהנא דרבו משחא אתנגיד עליה כגוונא דלעילא - בעי לאחזאה חידו ונהירו דאנפין, ולא יתחזי גרעונא ברישיה ולא בלבושיה, אלא למהוי כלא שלים כגוונא דלעילא. ולא יתחזי ביה פגימו כלל בגין דלא יעביד פגימו באתר אחרא.

תא חזי, אלמלא אלעזר ואיתמר אתחזון פגימו בההיא שעתא בלבושיהון או בראשיהון - לא אשתזיבו בההיא שעתא, דהא שעתא קיימא למעבד דינא. ועל דא תנינן, בשעתא דמותנא אערע בעלמא - לא יתער אינש גרמיה למלה בעלמא, בגין דלא יתערון עליה. בר אי אתער גרמיה לטב ויכיל לדחייא שעתא. דהא בזמנא ושעתא דדינא קיימא בעלמא - מאן דיערע ביה - לקטי ליה ויסתלק מעלמא. ובגין כך **ולא תמותו** כתיב.

ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השריפה - בגין דאינון לא אתיין מסטרא דכהני ולא מתזקי:

רבי אלעזר פתח: **ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון לו לאשה** (שמות ו כג) .

ויקח אהרן - כלא כמה דאצטריך. כלא כגוונא דלעילא.

תא חזי ! ראויה היתה בת שבע לדוד מיומא דאתברי עלמא. ראויה היתה אלישבע לאהרן מיומא דאתברי עלמא. מה בין האי להאי? אלא כלא חד ! אבל התם לדינא, הכא לרחמי. כד אתחברא בדוד - לדינא, לאגחא קרבין לאושדא דמין. הכא באהרן - לשלמא, לחדוה, לנהירו דאנפין לאתברכא !

ועל דא אתקרי התם **בת שבע**, הכא **אלישבע**. **אלישבע** - דאתחברא בחסד, **בת שבע** - לדינא; לירתא מלכותא ולאתקפא.

אמר רבי שמעון, הא דתנינן דכתיב **קול השופר** (שמות יט יט) - שפיר הוא. ודא הוא יעקב דאסתלק במחשבה דאבהן, ונפקו כחדא מגו שופר. דהא שופר אפיק מייא ואשא ורוחא כחדא, ואתעביד מנייהו קלא. כך אימא עלאה אפיק לאבהן בקל חד, ומגו מחשבה אסתלקו כחדא בחד קול. וההוא קול אקרי **קול השופר**. ודא יעקב דכליל לאבהן כחדא ואקרי **קול**.

ותרי קלי נינהו ! דהא מגו קלא נפיק קלא. אבל קול חד דאקרי **קול השופר**. ומהכא נפקו שאר קולות מגו ההוא שופר, בזווגא דמחשבה.

רעיא מהימנא

(הדף רק מכיל זהר ללא רעיא מהימנא)

דף לט עמוד א

ושבעה קולות נינהו דנפקין בזווגא דמחשבה בשופר, ודא שופר דאשקי לון ורוי לון לאבהן בקדמיתא, ולבתר לבנין, והא אוקמוה מלה.

תא חזי ! **ויקח אהרן את אלישבע** - לבסמא לה, למחדי לה, לחברא לה במלכא בזווגא שלים לאשתכחא ברכאן לעלמין כולהו על ידא דאהרן. בגין כך בעי כהנא לאשתכחא בנהירו דאנפין בחידו - כלא כגוונא דלעילא - דהא על ידוי ברכאן וחדוון משתכחי. ועל דא אתרחקא מניה דינא ורוגזא ועציבו, בגין דלא יתפגים מההוא אתר דאתקטר ביה. ועל דא **ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה** - ולאו כהנא. עלייהו כתיב **ברך יהו"ה חילו ופעל ידיו תרצה וגו'** (דברים לג יא) :

יין ושכר אל תשת אתה ובניך אִתָּךְ וגו' (ויקרא י ט) - אמר רבי יהודה, מגו פרשתא דא שמעינן דנדב ואביהוא רוי חמרא הוו, מדאזהר לן לכהני בהא.

רבי חייא פתח: **ויין ישמח לבב אנוש וגו'** (תהלים קד טו) .

אי בעי כהנא למחדי ולאשתכחא בנהירו דאנפין יתיר מכלא - אמאי אסיר ליה חמרא? ! דהא חידו ביה אשתכח ! נהירו דאנפין ביה אשתכח !

אלא שירותא דחמרי חדוותא - סופיה עציבו !

ועוד - דיין מסטרא דליואי אתי. מאתר דחמרא שרי. דהא אורייתא וחמרא דאורייתא מסטרא דגבורה הוא. וסטרא דכהנא מַיִין צלילין נהירין.

רבי יוסי אמר: כל חד אוזיף לחבריה ! וכליל כלא דא בדא ! ובגין כך חמרא שרי חדוותא בגין דכליל מגו מייא, ולבתר אהדר לאתריה - ועציב ורגיז ודאין דינא.

רבי אבא אמר: מאתר חד נפקו **יין ושמן ומים**.

מים ושמן לימינא נטלי כהני ויירתי לון. ושמן יתיר מכלא ! דאיהו חדוותא שירותא וסיומא דכתיב **כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן** (תהלים קלג ב) .

ויין לשמאלא ירתי ליואי, לארמא קלא ולזמרא ולא לשתוק. דהא חמרא לא שתיק לעלמין, ושמן בחשאי הוא תדיר. מה בין האי להאי? אלא שמן דאיהו בחשאי בלחישו תדיר - אתי מסטרא דמחשבה דאיהו בלחישו תדיר, ולא אשתמע והוא בחשאי. ועל דא הוא מימינא. ויין דאיהו לארמא קלא ולא שתיק

לעלמין - אתי מסטרא דאימא וירתין ליואי לסטר שמאלא, וקיימי לזמרא לארמא קלא וקיימי בדינא. ובגין כך כתיב **ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע** (דברים כא ה) .

בגין כך כהנא כד ייעול למקדשא למפלח פולחנא - אסיר ליה למשתי חמרא - דהא עובדוי בחשאי אינון, ובחשאי אתאן, ובחשאי אתכוון במה דאתכוון, וזווג למאן דזווג, ונגיד ברכאן לעלמין כלהו ; וכלא בחשאי ;

ועוד דעובדוי כלהו ברזא ; וחמרא - מגלי רזין הוא ; דהא כל עובדוי לארמא קלא קאים.

רבי יהודה ורבי יצחק הוו אזלי באורחא מבי מרוניא לצפורי, והוה רבייא חד שכיח לגבייהו בחמרא בקינטא דדובשא.

אמר רבי יהודה: *"נימא מלה דאורייתא ונזיל ;"*

פתח רבי יצחק ואמר: **וְחִכֵּךְ כְּיֵין הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוֹדִי לְמֵישָׁרִים דּוֹבֵב שִׂפְתֵי יְשֵׁנִים** (שיר ז י) .

וחכך כיין הטוב - דא יינא דאורייתא דאיהו טב. דהא יינא אחרא לאו איהו טב. ויינא דאורייתא טב לכלא ; טב לעלמא דא וטב לעלמא דאתי ; ודא הוא יינא דניחא ליה לקודשא בריך הוא יתיר מכלא. ובזכו דא מאן דמרוי מיינא דאורייתא - יתער לעלמא דאתי ויזכי לאחייא כד יוקים קודשא בריך הוא לצדיקייא.

אמר רבי יהודה: **דובב שפתי ישנים**. הא תנינן, דאפילו בההוא עלמא יזכי למלעי באורייתא ; הדא הוא דכתיב **דובב שפתי ישנים**.

אמר ההוא רבייא: *"אי כתיב 'וחכך מיין הטוב' - הוינא אמרי הכי ; אבל **כיין הטוב** ולא מיין ? ;"*

אשגחו ביה.

אמר רבי יהודה: *"ברי אימא מילך ; דשפיר קא אמרת ;"*

אמר: אנא שמענא דמאן דאשתדל באורייתא ודביק בה, וההיא מלה דאורייתא אשתמע בפומיה, ולא לחיש לה

רעיא מהימנא

(הדף רק מכיל זהר ללא רעיא מהימנא)

דף לט עמוד ב

בלחישו אלא ארים קליה בה. דאורייתא הכי בעיא לארמא קלא דכתיב **בראש הומיות תקרא** (משלי א כא) - לארמא רנה דאורייתא, ולא בלחישו. **כיין הטוב** - כחמר טב דלא שתיק. והוא עתיד לארמא קלא כד יפוק מהאי עלמא - **הולך לדודי למישרים** - דלא יסטי לימינא ולשמאלא, ולא ישתכח דימחי בידוי.

דובב שפתי ישנים - אפילו בההוא עלמא שפוותיה מרחשן אורייתא ;

תו שמענא ; **וחכך כיין הטוב**. האי קרא לכנסת ישראל אתמר ובתושבחתא אתמר ; אי הכי מאן הוא דמשבח לה בהאי ? אי קודשא בריך הוא - מהו **הולך לדודי** ? "הולך אלי" מבעי ליה ? ; אלא ודאי קודשא בריך הוא קא משבח לה לכנסת ישראל כמה דהיא קא משבחת ליה דכתיב **חכו ממתקים**. כך קודשא בריך הוא משבח לה לכנסת ישראל דכתיב **וחכך כיין הטוב** - 'יין הטוב' דהוא חמרא דמנטרא. **הולך לדודי** - דא יצחק דאקרי **ידיד מבטן**. **למישרים** - כמה דאת אמר **אתה כוננת מישרים** (תהלים צט ד) - לאתכללא שמאלא בימינא. ודא הוא **מישרים**. דבגין חדוותא דההוא חמר טב - אתכליל שמאלא בימינא וחדאן כלא. דהא כלא מתערי בחדוואן וברכאן, ועלמין כלהו משתכחי בחידו, ומתערי לארקא ברכאן לתתא.

אתו רבי יהודה ורבי יצחק ונשקו ליה רישיה וחדו עמיה.

אמרו ליה: *"מה שמך ?"*

אמר לון: *"ייסא"*.

אמרו: *"רבי ייסא תהא ; יתיר תהא שכיח בעלמא מרבי ייסא חברנא דאסתלק מביננא ;"*

אמרו ליה: *"זמאן אבוך ?"*

אמר לון: *"אפטר מעלמא ; והוה אוליף לי כל יומא תלת מלין דאורייתא, ובליליא תלת מלין דחכמתא דאגדתא. והני מלי אוליפנא מאבא. והשתא דיורי*

בחד בר נש וסליק לי מאורייתא. ואנא אזיל כל יומא לעבידתיה. ובכל יומא אהדרנא אינון מלין דאוליפנא מאבא".

אמרו ליה: *"ההוא בר נש ידע באורייתא?"*

אמר לון: *"לאו! סבא הוא, ולא ידע לברכא ליה לקודשא בריך הוא. ואית ליה בנין ולא שוי לון בבי רב".*

אמר רבי יהודה: *"אי לא הוה הכי - הוה אעילנא לגבי האי כפר למללא עלך. השתא - אסיר לן למחמי אנפוי! שדי חמרא מנך ואת זיל לגבן!"*

אמרו ליה: *"מאן הוא אבוך?"*

אמר: *"רבי זעירא דכפר ראמין".*

שמע רבי יהודה ובכה. אמר - *"אנא הוינא בביתיה! ואוליפנא מניה תלת מלין בכסָא ואוליפנא מניה במעשה בראשית תרי".*

אמר רבי יצחק: *"ומה מהאי דביא בריה אוליפנא - מניה לא כל שכן!"*

אזלו ואחידו בידיה. חמו חד חקל ויתבו תמן.

אמרו ליה: *"אימא חד מלה מאינון דאוליף לך אבוך במעשה בראשית!"*

פתח ואמר: **וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים [וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הָרֹמֶשֶׂת אֲשֶׁר שָׁרְצוּ הַמַּיִם לְמִינֵהֶם וְאֵת כָּל עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב]** (בראשית א כא) .

ויברא אלהים - כל אתר דדינא ׳אלהים׳ אקרי. וההוא אתר עלאה - אתר דנפקו מניה - הכי קרי ליה הכא! ואף על גב דרחמי הוא - מניה נפקו דינין וביה תליין!

את התנינים הגדולים - אלין אבהן דאינון מתשקיין בקדמיתא ומשתרשין על כלא.

ואת כל נפש החיה הרומשת - ואת כל נפש החיה - דא נפש; דההיא ׳ארץ עלאה׳ אפיקת מההיא ׳חיה עלאה על כלא׳ דכתיב **תוצא הארץ נפש חיה**. ודא איהי נפש דאדם קדמאה דמשיך בגויה.

הרומשת - דא איהי חיה דרחשא בכל סטרין לעילא ותתא.

אשר שרצו המים - דההוא נהר עלאה נגיד ונפיק מעדן ואשקי להאי אילנא, לאשתרשא בשרשוי על כלא, ולאשתכחא ביה מזונא לכלא.

דבר אחר: **החיה הרומשת** - דא הוא דוד מלכא דכתיב ביה **לא אמות כי אחיה וגו׳** (תהלים קיח יז) .

ואת כל עוף כנף למינהו - אלין כל אינון מלאכין קדישין דמשתכחי לקדשא שמא דמאריהון בכל יומא ויומא, דכתיב בהו **שש כנפים שש כנפים לאחד** (ישעיה ו ב) . ומנהון טאסין בעלמא למעבד רעותא דמאריהון - כל חד וחד כדקא חזי.

אמר רבי יהודה: *"ודאי כל כך להאי דביא לא אתחזי! אבל אנא חמי ביה דלאתר עלאה יסתלק".*

רעיא מהימנא

(הדף רק מכיל זהר ללא רעיא מהימנא)

דף מ עמוד א

אמר רבי יצחק: ודאי **החיה הרומשת** - דא היא חיה עלאה על כלא! דהא אחרא **ארץ** קרייה קרא הכא דכתיב **והעוף ירב בארץ** - **בארץ** ודאי, ולא במים. דהא ההוא נהר נגיד ונפיק ואשקי בלא פירודא עד ההוא אתר דאקרי **ארץ**, ומתמן כתיב **ומשם יפרד וגו׳** (בראשית ב י) . **והעוף** - וההוא עוף בהאי ארץ תליין ואתשקיין. ודא הוא דכתיב **והעוף ירב בארץ**.

קמו ואזלו.

אמר רבי יהודה: *"נשתתף להאי רבייא עמנא! וכל חד וחד לימא מלה דאורייתא!"*

פתח רבי יהודה ואמר: **סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים וגו׳** (שיר ב ד) .

האי קרא הא אתמר ושפיר! אבל כנסת ישראל קאמר דא בגלותא! **סמכוני**. מאי **סמכוני**? אלא מאן דנפיל בעי לאסמכא ליה - הדא הוא דכתיב **סומך**

יהו״ה לכל הנופלים וגו׳ (תהלים קמה טז) . ובגין כך כנסת ישראל דנפלה (דכתיב **נפלה לא תוסיף קום** (עמוס ה ב)) - בעיא לאסמכא ; והיא אמרה **סמכוני ;**.

למאן אמרה ? לישראל בנהא דאינון בגלותא עמה ; ובמה ? **באשישות ;** -- אלין אינון אבהן דאינון אתמליין בקדמיתא מההוא חמר טב דמנטרא. וכד אינון אתמליין - הא ברכאן משתכחי לגבה על ידא דחד דרגא דאיהו ׳צדיק׳. ומאן דידע ליחדא שמא קדישא - אף על גב דברכאן לא משתכחי בעלמא - איהו סמיך וסעיד לה לכנסת ישראל בגלותא.

רפדוני בתפוחים - כלא חד כמה דאמרן ; אבל רזא דא - **אשישא עייל חמרא, תפוח אפיק חמרא ומכוון רעותא**. ועל דא **אשישות ותפוחים** - ׳אשישות׳ לרוואה מחמרא, ׳תפוחים׳ לכוונא רעותא דלא יזיק חמרא.

וכל דא למה ? -- **כי חולת אהבה אני** בגלותא.

ומאן דמיחד שמא קדישא בעי ליחדא דינא ברחמי לאכללא לון כדקא חזי לאתבסמא, ולאתתקנא כלא כדקא יאות. ודא סמוך לה לכנסת ישראל בגלותא.

רבי יצחק פתח : **אֲשֶׁר חֵלֶב זְבָחֵימוֹ יֹאכֵלוּ יִשְׁתּוּ יֵין נְסִיכָם** (דברים לב לח) .
זכאין אינון ישראל דאינון קדישין, וקודשא בריך הוא בעי לקדשא לון ;

תא חזי ; ישראל קדישין - כל חיי עלמא דירתין - כלא תליין בההוא עלמא דאתי ; בגין דאיהו חיין דכלא לעילא ותתא, והוא אתר דיין דמנטרא שארי. ומתמן נפקין חיין וקדושא לכלא. ויין דישראל - בגין יין דישראל אחרא ; ודא בדא תליא ; דהא ישראל לעילא - ביה נטל חיין, ובגין כך אקרי **עץ חיים** - עץ מההוא אתר דאקרי ׳חיים׳ ונפקי מתמן חיין. ועל דא מברכין ליה לקודשא בריך הוא ביין.
ויין דישראל לתתא כהאי גוונא. גוי דאיהו מסאב ומאן דקריב בהדיה יסתאב - כד יקרב ביין דישראל - הא אסתאב ואסיר. כל שכן ההוא יין דאיהו עביד ;

ועל דא לא תימא דדא הוא בלחודוי - אלא כל מה דעבדי ישראל לתתא - כלא הוא כעין דוגמא דלעילא ; כל שכן יין דקאי באתר עלאה דוגמא דיין דמנטרא ; בגין כך ישראל שתיין יין דישראל - דאתעביד כדקא חזי בקדושה - כגוונא דישראל לעילא דשתי ואשתרשא ואתברכא בההוא יין עלאה קדישא. ולא שתאן יין דאתעביד במסאבותא ומסטרא דמסאבותא - דהא ביה שרייא רוחא דמסאבותא. ומאן דשתי ליה - אסתאב רוחיה ואסתאב איהו, ולאו הוא מסטרא דישראל, ולית ליה חולקא בעלמא דאתי. דהא ההוא עלמא דאתי - יין דמנטרא איהו.

ועל דא ישראל קדישין בעיין לנטרא דא על כלא ; בגין דיתקשר באתר דעלמא דאתי. ובגין כך ביין אתבריך קודשא בריך הוא יתיר מכלא ; בגין דאיהו חדי לסטרא שמאלא, ובגו חדוותא דיליה - אתכליל בימינא. וכד אתעביד כלא ימינא - כדין שמא קדישא בחידו, וברכאן משתכחי בכלהו עלמין. ובעובדא דלתתא יתער עובדא דלעילא. ועל דא מזמני יין לקביל יין. ובגין דאיהו מנטרא לעילא - בעי לנטרא ליה לתתא. וכל נטירו דיליה - קדושה הוא לישראל.

ומאן דפגים ליה לתתא בסטרא דמסאבותא - יסתאב איהו בהאי עלמא ; ולית ליה חולקא בעלמא דאתי - אתר דההוא יין דמנטרא שריא. הוא לא נטיר ליה - לא יתנטר הוא לעלמא דאתי ;

רעיא מהימנא

(הדף רק מכיל זהר ללא רעיא מהימנא)

דף מ עמוד ב

הוא סאיב ליה - יסאבון ליה בההוא עלמא, ולא יהא ליה חולקא בההוא יין דעלמא דאתי ;

זכאין אינון ישראל דמקדשי נפשייהו בקדושה עלאה, ונטרי מה דאצטריך לאתנטרא, ומקדשי למלכא בנטירו עלאה דא ; זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי ;

פתח ההוא רביא ואמר: **מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אָרֶץ וְאִישׁ תְּרוּמוֹת יֶהֶרְסֶנָּה** (משלי כט ד)

מאן **מלך**? דא קודשא בריך הוא. **במשפט** - דא יעקב דאיהו כללא דאבהן. **ואיש תרומות** - **תרומת** כתיב - כמה דאת אמר **וזאת התרומה** (שמות כה ג).

ואיש תרומות - דא עשו דבעי על תרומות ועל מעשרות כל יומא, ולא עביד מדי.

ואיש תרומות - דלאו איהו **משפט**. דהא תרומה אסתלקותא דרחמי - בגין דא לא אתיא במשפט, כמה דאת אמר **ויש נספה בלא משפט** (משלי יג כג). ועל דא **ואיש תרומת יהרסנה**.

ואי תימא הא דוד מלכא איש תרומה הוה?! -- אלא ברחמי. ולא עוד, אלא דהא כתיב **חסדי דוד הנאמנים** (ישעיה נה ג) - כמה דאתדבק בהאי אתדבק בהאי.

תא חזי, כל יומוי דדוד מלכא הוה משתדל דהאי ׳תרומה׳ יתקשר ב׳משפט׳ ויזדווגון כחדא. אתא שלמה וזווג לון כחדא, וקיימא סיהרא באשלמותא וקיימא ארעא בקיומא. אתא צדקיהו ואפריש לון ואשתארת ארעא בלא משפט, ואתפגימת סיהרא ואתחריבת ארעא. כדין - **ואיש תרומת יהרסנה**.

ותא חזי! שמן לכהני ויין לליואי! לא בגין דבעיין יין -- אלא מַיִן דמנטרא אתי לסטרא דלהון לחברא כלא כחדא, ולמחדי עלמין כלהו. לאשתכחא בהו כלא ימינא ושמאלא כליל דא בדא, לאשתכחא בהו חביבותא דכלא ורחימותא דבני מהימנותא. מאן דאתדבק רעותיה בהאי - הוא שלים בהאי עלמא ובעלמא דאתי, וישתכח כל יומוי דאתדבק בתשובה - אתר דיין ושמן משתכחי.

כדין לא יתדבק בתר עלמא דא - לא לעותרא ולא לכסופא דיליה. ושלמה מלכא צוח על דא ואמר **אוֹהֵב יַיִן וָשֶׁמֶן לֹא יַעֲשִׁיר** (משלי כא יז) - דהא עותרא אחרא יזדמן ליה למהוי ליה חולקא ביה! ולמהוי ביה חולקא בעלמא דאתי - אתר דיין ושמן שריין. בעלמא דא ובעלמא דאתי. ומאן דרחים ליה להאי אתר - לא בעי עותרא ולא רדיף אבתריה.

זכאין אינון צדיקייא דמשתדלי בעותרא עלאה כל יומא! דכתיב **לֹא יַעֲרְכֶנָּה זָהָב וּזְכוּכִית וּתְמוּרָתָהּ כְּלִי פָּז** (איוב כח יז).

האי בהאי עלמא. לבתר - **להנחיל אהבי יש ואוצרותיהם אמלא** (משלי ח כא).

תו פתח ואמר: **וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי הָהָרָה וֶהְיֵה שָׁם וְאֶתְּנָה לְךָ אֶת לֻחֹת הָאֶבֶן וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרֹתָם** (שמות כד יב).

והתורה - דא תורה שבכתב. **והמצוה** - דא תורה שבעל פה. **להורתם** - כתיב חסר - כמה דאת אמר **ואל חדר הורתי** (שיר ג ד).

הכא אית לאסתכלא - **להורתם** דְּמִי? אי תימא ׳הורתם׳ דישראל -- לאו הכי! דהא ישראל לא אדכרו בהאי קרא! אלא ׳הורתם׳ דתורה ומצוה! ומאי היא? דא אתר יין דמנטרא - בגין דכל ׳כתיבה׳ ד׳ספר׳ עלאה - תמן שריא ומתמן נפקא ׳תורה׳. ועל דא קרינן **תורה שבכתב**. ודא הוא **אשר כתבתי להרתם** - **להורתם** ודאי!

תורה שבעל פה - תורה אחרא דקיימא ׳על פה׳. מאן איהו **פה**? דא הוא דעת, דאיהו ׳פה׳ ד׳ספר׳ ו׳כתיבה׳. ותורה דא היא תורה אחרא דאקרי ׳תורה שבעל פה׳ - דאיהי קיימא על ההוא ׳פה׳ דאיהי ׳תורה שבכתב׳. בגין כך אסתליק משה בכלא על כל שאר נביאי מהימני דכתיב **ואתנה לך** - **לך** דייקא.

כתיב ׳הָגוֹ סִיגִים מִכֶּסֶף וַיֵּצֵא לַצֹּרֵף כֶּלִי הָגוֹ רָשָׁע לִפְנֵי מֶלֶךְ וְיִכּוֹן בחסד כִּסְאוֹ׳ עיין שם=עיין שם.

תא חזי, בשעתא דאסגיאו חייבין בעלמא - כרסייא דמלכא קדישא אתתקנת בדינא ואשתאבת בדינא, ושלהובוי אוקדין עלמא. ובשעתא דאתעברן חייביא מעלמא - כדין ׳ויכון בחסד כסאו׳ - בחסד ולא בדינא. מאי משמע? משמע דעלמא תתאה תליא בעלמא עלאה, ועלמא עלאה לפום ארחי דעלמא תתאה.

רעיא מהימנא

(הדף רק מכיל זהר ללא רעיא מהימנא)

דף מא עמוד א

׳ויכון בחסד כסאו׳ - מאן דבעי לברכא ליה ולאתקנא כורסייה - בחסד ולא בדינא. מאי משמע? דכד עייל כהנא לבי מקדשא - דייעול בחסד דאיהו מייא, ולא ייעול ביין דשתי דאיהו גבורה. ייעול בהאי מלה במייא ולא ייעול בחמרא.

אתו רבי יהודה ורבי יצחק ונשקו רישיה.

ומההוא יומא לא אתפרש מבי רבי יהודה.

וכד הוה עייל לבי מדרשא הוה קם רבי יהודה קמיה. אמר: *"מלה אוליפנא מניה, ויאות לאנהגא ביה יקר!".*

לבתר אסתלק בין חברייא והוה קארן ליה **רבי ייסא רישא דפטישא דמתבר טנרין ואפיק שלהובין לכל סטר**. והוי קרי עליה רבי אלעזר **בטרם אצרך בבטן ידעתיך** (ירמיה א ה):

וידבר יהו"ה אל משה ואל אהרן לאמר אליהם...זאת החיה אשר תאכלו וגו' ב.

מאי שנא הכא אהרן? אלא בגין דאיהו קיימא תדיר לאפרשא בין מסאבא ובין דכיא דכתיב **להבדיל בין הטמא ובין הטהור**.

רבי אבא פתח ואמר: **מי האיש החפץ חיים וגו' נצור לשונך מרע וגו' סור מרע וגו'** טו, וכתיב **שומר פיו ולשונו וגו'** (משלי כא כג).

מי האיש החפץ חיים - מאן **חיים**? אלא אלין חיים דאקרון עלמא דאתי וחיים תמן שריין. ועל דא תנינן **עץ חיים היא** - אילנא מאינון חיים; אילנא דאתנטע באינון חיין. ועל דא **מי האיש החפץ חיים** כתיב.

אוהב ימים לראות טוב - מאן **ימים**? אלא דא הוא שמא דמלכא קדישא דאחידא באינון יומין עלאין דאקרון **ימי השמים על הארץ** - **ימי השמים** ודאי; **על הארץ** ודאי; מאן דבעי חיים דלעילא למהוי ליה חולקא בהו ומאן דבעי יומין עלאין לאתדבקא בהו ולרחמא להו -- ינטר פומא מכלא; ינטר פומיה ממיכלא וממשתיא דמסאב לנפשא, ומרחקא לבר נש מאינון חיין ומאינון יומין, וינטר לישניה ממלין בישין דלא יסתאב בהו ויתרחק מנייהו. ולא יהא ליה חולקא בהו.

תא חזי; פומא ולישן - אתר עלאה הכי אקרי; ובגין כך לא יפגים איניש פומיה ולישניה; וכל שכן לאסתאבא נפשיה וגרמיה; בגין דאסתאב הוא בעלמא אחרא. והא אוקימנא.

זאת הַחַיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכֹּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ (ויקרא יא ב)

האי קרא לאו רישיה סיפיה ולאו סיפיה רישיה; **זאת החיה** בקדמיתא ולבתר **מכל הבהמה**?; אלא אמר קודשא בריך הוא, בכל זמנא דישראל מנטרי נפשייהו וגרמייהו דלא לסאבא לון - ודאי **זאת החיה אשר תאכלו** - יהון שכיחין בקדושה עלאה לאתדבקא בשמי, בבריורו דההיא בהמה דבריונא לכו למיכל. לא תסתאבו בהו ותהוון דבקין בשמי. וכל זמנא דלאו אינון נטרין נפשייהו וגרמייהו ממיכלא ומשתייא - יתדבקון באתר אחרא מסאבא לאסתאבא בהו. ובגין כך כתיב **זאת החיה אשר תאכלו**.

מכל - מכל ודאי; דאיהו רזא דשמא קדישא לאתדבקא ביה.

מכל הבהמה אשר על הארץ - בגין דהאי מיכלא דהאי בהמה אשתכח דכייא, ולא יסאב לכו. יהא לכו חולקא בשמי לאתדבקא בי.

תו, **זאת החיה אשר תאכלו**. בפרעה כתיב **בזאת תדע כי אני יהו"ה** (שמות ו יט) - הא 'זאת' לקבלך לאתפרעא מנך; אוף הכא - **זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה** - הא 'זאת' לקבליכון לאתפרעא מנייכו אי תסאבון נפשכון; מאי טעמא? בגין דנפשתא מנה הוו, ואי אתון תסאבון להההוא דילה - הא 'זאת' לקבלייכו; אי לטב - היא קיימא לגבייכו, אי לביש - היא קיימא לגבייכו.

אמר רבי אלעזר: **זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה** - מכל אינון דאחידן מן סטר דא שארי לכו למיכל.

רעיא מהימנא

(הדף רק מכיל זהר ללא רעיא מהימנא)

דף מא עמוד ב

וכל אינון דלא אתיין מסטרא דא - אסיר לכו למיכל. בגין דאית בעירן דאתיין מסטרא דא, ואית דאתיין מסטרא אחרא מסאבא. וסימנא דלהון דכתיב **כל מפרסת פרסה וגומר** - כלהו רשימין וכלהו ארשים להו קרא. ובגין כך כל מאן דאכיל מאינון דאתיין מסטרא דא מסאבא - אסתאב בהו וסאיב לנפשיה דאתייא מסטרא דכייא.

רבי שמעון אמר: כלל כלא - כמה דאית עשר כתרין דמהימנותא לעילא - כך אית עשר כתרי דחרשי מסאבא לתתא ! וכל מה די בארעא - מנייהו אחידן בסטרא דא ומנייהו אחידן בסטרא אחרא.

ואי תימא, האי עז דשריא עליה רוח מסאבא לגו ! ? -- לאו הכי ! דאי רוח מסאבא שריא ביה - אסיר לן למיכל ! אלא אעברן בגווייהו ויתחזון לקבליהון, ולא שריא לדיירא בהו. דכד אינון שריין - רוח אחרא אעבר עלייהו ופרישן מגרמייהו, ובגין כך אתחזון לקבלייהו ומקטרגי בגווייהו, ולא שלטי בהו בגרמייהו. ועל דא שרי לן למיכל. תא חזי, כיון דאתיין לשלטאה בהו - אעבר רוחא חדא. זקפן עיינין וחמאן רשימין דלהון ואתפרשן מנייהו - אבל אתחזו לקבליהון. ולא אסירי לן למיכל.

בין בבעירי בין בחיוותא בין בעופי בין בנוני ימא - בכלהו אתחזון ימינא ושמאלא ! וכל מאן דאתי מסטרא דימינא - שארי לן למיכל, וכל אינון דאתיין מסטרא דשמאלא - כלהו אסיר לן למיכל ! בגין דדרגא דכלהו מסאבא וכלהו מסאבין, ורוח מסאבא שריא בגווייהו ודרי בהו.

ועל דא רוחא קדישא דישראל לא יתערב בהו ולא יסתאב בהו, בגין דישתכחון קדישין וישתמודעון לעילא ותתא.

זכאה חולקהון דישראל ! דמלכא קדישא אתרעי בהו ובעי לדכאה להו ולקדשא להו על כלא בגין דאחידן ביה !

תא חזי, כתיב **ישראל אשר בך אתפאר** (ישעיה מט ג) . אי קודשא בריך הוא מתפאר בהו בישראל - היך אתיין לאסתאבא ולאתדבקא בסטרא מסאבא ? ! ועל דא כתיב **והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ולא תשקצו את נפשותיכם וגו׳** - מאן דאיהו בדיוקנא דמלכא - לא לבעי ליה לאתפרשא מאורחוי דמלכא ! ובגין כך רשים להו קודשא בריך הוא לישראל כל אינון דאתיין מסטרא דא וכל אינון דאתיין מסטרא אחרא. זכאה חולקהון דישראל דכתיב בהו **כָּל רֹאֵיהֶם יַכִּירוּם כִּי הֵם זֶרַע בֵּרַךְ יְהו״ה** (ישעיהו סא ט) - **בֵּרַךְ יהו״ה** ממש ! **בֵּרַךְ יהו״ה** בכלא !

ותא חזי, כל מאן דאכיל מאינון מאכלי דאסירי - אתדבק בסטרא אחרא וגעיל נפשיה וגרמיה, ורוח מסאב שרייא עליה, ואחזי גרמיה דלית ליה חולקא באלהא עלאה, ולא אתי מסטריה ולא אתדבק ביה ! ואי יפוק הכי מהאי עלמא - אחידן ביה כל אינון דאחידן בסטר דמסאבא ומסאבין ליה, ודיינין ליה כבר נש דאיהו געלא דמריה - געלא בהאי עלמא, וגעלא בעלמא דאתי. ועל דא כתיב **ונטמתם בם** בלא **א׳** - דלא אשתכח אסוותא לגעוליה, ולא נפיק ממסאבותיה לעלמין.

ווי לון ! ווי לנפשייהו ! דלא יתדבקון בצרורא דחיי לעלמין דהא אסתאבו ! ווי לגרמייהו ! עלייהו כתיב **כי תולעתם לא תמות וגו׳ והיו דראון לכל בשר** (ישעיהו סו כד) . מאי **דראון** ? -- סרחונא. מאן גרים ליה ? ההוא סטר דאתדבק ביה !

ישראל אתיין מסטרא דימינא. אי אתדבקן בסטרא שמאלא - הא פגמין לסטר דא ! ופגמין לגרמייהו ופגמין לנפשייהו. פגימין בעלמא דין ופגימין בעלמא דאתי. כל שכן מאן דאתדבק בסטרא דמסאבא ! דכלא אחיד דא בדא ! וכתיב **כי עם קדוש אתה ליהו״ה אלהיך וגו׳** (דברים יד כא) .

רבי יוסי פתח ואמר: **כָּל עֲמַל הָאָדָם לְפִיהוּ וְגַם הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמָּלֵא** (קהלת ו ז) .

אסתכלנא במלי דשלמה מלכא וכלהו אחידן בחכמה עלאה !

רעיא מהימנא

(הדף רק מכיל זהר ללא רעיא מהימנא)

דף מב עמוד א

כל עמל האדם לפיהו - האי קרא בשעתא דדיינין ליה לבר נש בההוא עלמא כתיב ! כל ההוא דינא, וכל מאי דסביל בההוא עלמא ונקמין מיניה נקמתא דעלמא - **לפיהו** - בגין פיהו דלא נטיר ליה וסאיב ליה לנפשיה, ולא אתדבק בסטרא דחיי - בסטרא דימינא.

וגם הנפש לא תמלא - לא תשתלים דינהא לעלם ולעלמי עלמין.

דבר אחר: **לא תמלא** - לא תשתלם לסלקא לאתרהא לעלמין, בגין דהא אסתאבת ואתדבקת בסטרא אחרא.

רבי יצחק אמר: כל מאן דאסתאב בהו - כאלו פלח לעבודה זרה ! דאיהו **תועבת יהו״ה** (דברים ז כה) , וכתיב **לא תאכל כל תועבה** (דברים יד ג) . מאן דפלח לעבודה זרה - נפיק מסטרא דחיי. נפיק מרשותא קדישא ועייל ברשותא אחרא. אוף מאן דאסתאב בהני מיכלי - נפיק מסטרא דחיי ונפיק מרשו קדישא ועייל ברשותא אחרא ! ולא עוד אלא דאסתאב בהאי עלמא ובעלמא דאתי ! ועל דא **ונטמתם בם** כתיב - בלא **א׳**. וכתיב **וְלֹא תְשַׁקְּצוּ אֶת**

נַפְשֹׁתֵיכֶם בַּבְּהֵמָה וּבָעוֹף וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּרְמֹשׂ הָאֲדָמָה אֲשֶׁר הִבְדַּלְתִּי לָכֶם לְטַמֵּא (ויקרא כ כה) . מאי **לטמא**? לטמא לעמין! דהא אינון מסאבין ומסטרא דמסאבא קא אתיין. וכל חד אתדבק באתריה.

רבי אלעזר הוה יתיב קמיה דרבי שמעון אבוי.

אמר ליה: הא דתנינן זמין קודשא בריך הוא לדכאה להו לישראל - במה?

אמר ליה: כמה דכתיב **וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וגו׳** (יחזקאל לו כה) . כיון דאתדכאן - מתקדשן. וישראל דאתדבקן ביה בקודשא בריך הוא - **קדש** אקרון, דכתיב **קדש ישראל ליהו״ה ראשית תבואתה** (ירמיה ב ג) , וכתיב **ואנשי קדש תהיון לי** (שמות כב ל) .

זכאין אינון ישראל! דקודשא בריך הוא קאמר עלייהו **והייתם קדושים כי קדוש אני יהו״ה**, בגין דכתיב **ובו תדבק** (דברים י כ) , וכתיב **לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום הלליה** (תהלים קמז כ) :

רעיא מהימנא

דגים וחגבים אינם טעונין שחיטה אלא אסיפתם היא המתרת אותם. הכי מארי מתיבתא אין צריכין שחיטה! אלא דאתמר בהון **ויגוע ויאסף אל עמיו** (בראשית מט לג) . מה נוני ימא חיותן בימא - אף תלמידי חכמים מארי מתניתין - חיותייהו באורייתא! ואי אתפרשן מנה - מיד מתים.

תנינא דמתניתין דבה אתרבי כנוני ימא. ואי אינון דביבשתא יעלון למיא ולא ידעין לשטטא - אינון מייתין. אבל אדם דאינון מארי קבלה - אינון לעילא מכלהו! בהו אתמר **וירדו בדגת הים ובעוף השמים** (בראשית א כו) . דאינון מארי מתניתין תנייא, התנין הגדול, **נחש בריח** (ישעיה כז א) - לקבל **והבריח התיכון בתוך הקרשים** (שמות כו כח) .

בזמנא דתנינן מארי משנה אית בהון מחלוקת ומקשין דא לדא - חד בלע לחבריה. והאי איהו תלמיד זעיר שלא הגיע להוראה ומורה - חייב מיתה. ואי אינון שוין דא לדא ואית בהון מחלוקת וקושיא - אתמר בהון לבסוף **את והב בסופה** (במדבר כא יד) , ואוקמוה **אהבה בסופה**.

(ע״כ הרעיא מהימנא):

ברוך ה׳ לעולם אמן ואמן